

Babičko, pojd' si taky hrát!

Je večer, vlastně už noc. Stříbřitý měsíc prosvítá záclonou do ztemnělého pokoje a já se převaluju na posteli a ne a ne usnout. Určitě jsem si neměla dávat tu večerní kávu. Co mám dělat? Číst si? Nebo přemýšlet, co budu dělat zítra?

Co vařit? Ne, budu radši snít a vzpomínat...Měsíc dál svítí a ozařuje protější zeď v mé ložnici jako velké plátno v kině. Najednou se začne odvíjet můj film. Vidím dívku, sotva šestiletou, jak běhá po louce a honí motýly, poté když si uvědomí marnost svého počínání, sehne se do trávy a začne trhat luční kvítí. Bílé kopretiny, červené kohoutky, modré luční zvonky. A blatouchy, žluté blatouchy, jejichž sytá žluť svítí do dále jak kouzelná světlýlka. Vyrůstala jsem v malé obci u Chlumce nad Cidlinou. Náš domek byl obklopen poli a loukami, sousedili jsme pouze se zahradami domků, které stály výš u hlavní silnice, k nám vedla cesta vroubená vrbami, šípky a hlohem. Někdy jsme si s mým o rok starším bratrem hrávali doma. Protože byl starší, tak naše dětské hry bývaly spíše v jeho režii, takže jsme byli jednou krutými válečníky, kdy jsme na pružný klacek napichovali jílové koule a mrštili jsme jimi po svém protivníkovi, jindy jsme, hlavně v zimě zapřahovali do saní naše dva psy Kazana a Norina a hráli jsme si na badatele v polárních oblastech. To jsme potom potřebovali dalekohled, /jehož funkci plnilo staré odložené divadelní kukátko/, dále lano, to jsme mamince odmotali kus prádelní šňůry na půdě, od táty jsme si zase vypůjčili výbavu na jízdu na motorce, totiž koženou helmu a brýle. Brodili jsme se po zasněžené

louce s tlumokem, ve kterém jsme měli termosku s čajem a nějaké sušenky. Když jsme byli v nejlepším, tedy jsme skoro dosáhli pólu, ozvalo se ze dvora matčino volání, ať jdeme k večeři. V zimě jsme také chodili brusit. U nás v obci byly dokonce 3 rybníky. Směrem na Pardubice byl rybník největší, zvaný Kadlečák, zřejmě po bývalých majitelích nebo přilehlých sousedech, jejichž potomci však v obci už dávno nežili. Tam jsme chodívali bruslit nejčastěji. My dívky jsme vytáčely své piruety a čekaly jsme, že si našeho úsilí někdo /tedy kluci/ všimne. Většinou jsme ale čekali nadarmo, protože kluci právě sehrávali důležitý hokejový zápas s se stejně zapálenými protivníky z vedlejší vsi.

a klábosili. Nebo jsme hrávali Na pikanou. Před školou bylo další místo našeho srocování. Byl tam betonový plácek, který se také dal využívat k dětským hrám. Hráli jsme jako menší děti pod nedalekými lípami Škatulata, hejbejte se nebo Pan čáp ztratil čepičku. Nebo Honzo, vstávej. Často jsem chodila do vesnice pěšky, ale někdy jsem jezdila i na kole. To když jsme si naplánovaly s kamarádkami nějaký delší výlet nebo se nám pěšky prostě nechtělo. Jenomže pak jsme musely při přemísťování se z místa na místo, pořád myslet na to, že jsme přijely na kole a vzít ho s sebou jinam. Taky se mi stalo nejednou, že jsem ho nechala u kamarádky, dál jsme chodily po vesnici pěšky a když jsem se navečer vrátila domů, uvědomila jsem si, že jsem byla na kole. Nebo jsem ho nechala na hřišti a šli jsme třeba na třešně ke hřbitovu. S jízdním kolem mám spojené ještě další vzpomínky. Jak jsem už zmínila, mám o rok staršího bratra Zdeňka. Tomu náš otec nějak kolem jeho 5 let zakoupil dětské kolo Pionýr. Krásné, tmavě červené, ovšem s rámem. Používal ho nějakou dobu a pak začal

jezdit na větším, takže zbylo na mne. Potíž byla v tom, že jsem ještě špatně dostala na sedlo, ale už jsem chtěla také jezdit na kole. Vyřešila jsem to ve svých asi 6 letech následovně. Často jsem se pohybovala poblíž kravína, kde moje matka byla ošetřovatelkou krav. U kravína byla betonová rampa na svoz mléka, tehdy v hliníkových bandaskách. To byla šance pro mne. Nasedla jsem na kolo z této betonové rampy a jezdila jsem kolem kravína do omrzení. Pak jsem přibrzdila, jako spadla s kola a sestoupila. Jednoho dne jel jeden pán s navážkou krmení pro krávy a objevil se najednou zčistajasna proti přímo proti mě s velikým traktorem a valníkem. Zpanikařila jsem, kolem kravína byly hluboké brázdy z rozježděné hlíny pro předešlém dešti a já jsem neměla kam uhnout. Spadla jsem do bláta a s brekem jsem běžela za maminkou do kravína. Vylíčila jsem jí své trable a ona si milého pána pěkně podala a vynadala mu, proč mě děsí.

Jindy jsme s dětmi jezdily také u kravína kolem silážních jam po betonové obrubě. V jámách byla siláž, pěkně uleželá. Najednou se mi to nějak smeklo a já se ocitla vprostřed té silážní břečky i se svým tehdy zánovním /už mým vlastním/

kolem. Protože mezi rodiči mých vrstevníků bylo dost těch, kteří pracovali ve zdejším JZD, pobývali jsme s dětmi u kravína a dalších zemědělských objektů dost často. Rodiče a hlavně jejich nadřízení z řad družstevníků nás tam nevidali příliš rádi, ale přesto byly tyto objekty častým místem našich her. Jednoho dne, bylo to nějak po žních a za kravín navozili a nafoukali fůry slámy si kluci včetně mého bratra začali v čerstvém stohu hrát. Viděla jsem je tam a vědoma si varování mé matky, že si v čerstvém stohu hrát nesmí, aby se v něm

neudusili, jsem to matce šla oznámit. Vedle mé matky pracovala paní, která tušila, že i její syn Mirek tam určitě nechybí, tak se mne hned zeptala: náš Míra je tam také? Bezelstně jsem odpověděla, že ano, ale hned jsem zalitovala, že jsem to neměla dělat. Poklesek mého bratra se obešel jen s mírnou domluvou, ale paní Jandová? Ta vzala nejbližší silný klacek, co měla po ruce a šla syna vyplácet. Vypařila jsem se z kravína s rychlostí blesku a očekávala jsem, kdy za to žalování dojde i na mne. Nestalo se tak. Buď byl Mirek gentleman, nebo se o původci zprávy o jeho pobytu na stohu nedověděl. Chodili jsme spolu do školy a já jsem si všimla, že v těchto dnech dosedá do dřevěné školní lavice velmi obtížně. Trochu jsem ho litovala...

I já jsem však provedla něco s čím jsem se právě nechlubila. Až do samé dospělosti. A divila jsem se, že se nenašel nějaký žalobníček. Bylo mi kolem 10 let, chodila jsem do čtvrté třídy ještě u nás v Novém Městě. U souseda, který žil sám bez rodiny a s kterým jsme se dost stýkali si nějaký pán odložil na dvoře své porouchané auto. Chvilí dojížděl z Chlumce a snažil se jej uvést do provozu, přinesl tu nějakou součástku, tu něco opravoval, ale opravit se nedalo. Auto zůstalo tedy u souseda na dvoře. My děti jsme po sousedově dvoře často běhávaly a když jsme si všimly opuštěného auta a že jej majitel zpátky nechce, to byla chvíle pro nás, dívky. Blížily se prázdniny a my jsme si představovaly, jak tam budeme s kamarádkami mít jakýsi domeček na hraní a dokonce tam i přespávat. Bylo to jako spaní ve stanu, který byl pro nás v té době ještě z finančních důvodů nedostupný. A tak jsme si tam uklidily, místo sedadel daly slamníky vycpané slámou a natahaly jsme si tam různé dívčí drobnosti. Byla jsem zrovna

někde na návsi na kole a kamarádkám jsem se svěřovala s tím, jaký domeček budeme mít na prázdniny. Dívky to velmi zaujalo a chtěly to hned vidět na vlastní oči. Abychom neztrácely čas, naložila jsem obě dívky na kolo a to tak, že Alena seděla na sedle, Jana na nosiči a já se opřela do pedálů a vyrazily jsme. Dojeli jsme k hlavní silnici, přes kterou bylo nutno přejít na druhou stranu. Alena slezla z kola, ale Jana seděla dál

na nosiči. Silnice nedaleko našeho domu je mírně do kopce a poté se na křižovatce dělí na Pardubice a Hradec Králové. Směrem na Hradec jelo nákladní auto, které mi bránilo ve výhledu. Alena nelenila, přešla silnici a dávala mi znamení, kdy bude volno a mám se rozjet. Mávla na mne, že mohu a já jsem šlápla do pedálu. Sotva jsem dala nohu na šlapku, řekla teď ne, ale bylo už pozdě. Já jsem se rozjela a vlítla jsem na kole přímo pod kola motocyklu, který jel v opačném směru a neviděl mne, právě tak jako já jeho. Najednou se mi zatmělo před očima a chvíli jsem neviděla nic. Pak jsem se rozkoukala a začala vnímat situaci. Rychle jsem se zvedla a pátrala očima po Janě, která mezitím utekla po cestě, směřující k našemu domu. Zdálo se, že se jí nestalo nic. Jen ztratila své pantofle uprostřed silnice. Já měla kolo pochroumané, sotva se dalo odvést mimo vozovku. Pán, který do nás vrazil se ptal, zda se nám něco nestalo, že by zavolal lékaře, ale my že nic a byly jsme pryč. Na domeček v autě toho dne už nedošlo. Měla jsem starost, jak utajím před rodiči své rozbité kolo, které by prozradilo tu událost, zda se Janě opravdu nic nestalo a pokud ne, zda dívky doma nevybreptají naše odpolední dobrodružství. Uplynulo několik dní a nedělo se nic, nikdo našim nesvěřoval naše veliké tajemství,

takže se to obešlo bez napomínání a výprasku.No, vlastně tak docela to nebyla pravda,protože moje záda byla samá modřina.Ty jsem sice neviděla,ale cítila jsem je moc dobře jako kdybych ten výprask dostala.Ve škole jsem asi týden byla duchem nepřítomná.Já, která jsem vždycky dávala pozor a věděla jsem odpověď na kde jakou záludnou otázku našeho pana řídícího .Najednou se vše odehrávalo tak nějak zpovzdálí.Vůbec jsem nevnímala, co se kolem mne děje.Asi jsem prodělala otřes mozku.Kupodivu to nikdo nezpozoroval ani ve škole ani doma.Pak ale přišla chvíle,kdy to mohlo prasknout.Šla jsem se do koupelny koupat a mýt si hlavu.Máma mi už v tomto věku u koupele neasistovala, ale chtěla mi opláchnout hlavu,tak jako dosud, ale já jsem rázně odmítla.Přesto se mi objevila za zády a koukala na mne jak na zjevení.Samozřejmě moje modře pruhovaná záda nemohla přehlédnout a tak se mne ptala na příčinu.Nějak jsem se vymluvila, že jsem spadla ze stromu či co.Pak se na celou příhodu zapomnělo.Teprve v dospělosti jsem se jí přiznala, co jsme provedly.Skoro tomu ani nechtěla uvěřit, že jsme to ututlaly, aniž se co dověděla.Kolo mi opravil soused, potajmu, samozřejmě, asi se mnou cítil a nechtěl přidělavat našim starosti.Byla jsem mu za to velmi vděčná.

Co se týče tělesných trestů, které jsou v současné době předmětem neustálých debat rodičů a vychovatelů dalších a dalších pokolení mohu říci, že my jsme doma alespoň od mámy dostávali pohlavek docela často, ale nebrali jsme to příliš vážně.Tato táta, od toho jsem dostala skutečný výprask asi dvakrát v životě, ale pamatuju si to dodnes.Nejvíc jsem ho vytočila když mi bylo nějak kolem 12 až 13 let.Hráli jsme s bráchou a

děvčaty ze sousedství u nás na dvoře vybíjenou. Měli jsme travnatý dvorek a kolem domu betonovou cestičku. Tam jsem si položila láhev s minerálkou a co chvíli jsem se odběhla napít. Otec se právě odněkud vracel a do mé lahve, tehdy byly jen skleněné, nikoli z plastu málem vrazil. Řekl mi, ať tu lahev uklidím, ať o ni někdo nezakopne, ale já jsem nedbala. Po chvíli se to stalo. Odběhla jsem z našeho pomyslného hřiště, že se zase napiju, ale klopýtla jsem a upadla rovnou na láhev. Ta se rozbila a střepy mi ošklivě pořezaly ruce. Nato otec vyšel ze dveří, snad jako by čekal, že se to stane a dal mi pořádný výprask. Vybíjenou jsme toho dne už nedohráli

Když mi bylo asi 14 a bráchovi 15, moc jsme se těšili na letní prázdniny, protože jsme si koupili stan. Strašně jsme po něm toužili a plánovali jsme, k čemu všemu nám bude užitečný. Brácha si už představoval, jak bude daleko méně sledován při spaní ve stanu než doma v posteli, takže bude s kluky klábosit a kouřit bez rodičovské asistence a já jsem se zas viděla jak podniknu s kamarádkami nějaký noční výlet. Mamka rozhodla, že abychom se nehádali, budeme mít stan k dispozici jeden týden my dívky, druhý chlapci. Kluci si svůj týden užili dosytosti hned první týden prázdnin. Konečně přišla řada na mne a mé kamarádky. Pozvala jsem si 2, bavily a smály jsme se až hluboko do noci. Pak jsme se konečně chtěly uložit ke spánku. Najednou jsme uslyšely nějaký šramot. Podívaly jsme se po sobě a čekaly, co se bude dít. Napadlo nás totiž, že se kluci domluvili a chtějí nás vystrašit, abychom se bály a třeba bychom pak ve stanu spávat nechtěly a oni by ho měli jen pro sebe. Křikli jsme na domnělé kluky jménem, ale nikdo se neozýval. Vylézat ven se nám ale

nechtělo. A tak jsme napjatě očekávaly, zda se ještě nějaký šramot ozve. Chvíli se nedělo nic a pak zase... Chytly jsme se za ruce a společně jsme opustily stan. Při měsíčním svitu jsme uviděly, jak se kolem stanu producíruje JEŽEK! Ten nám ale dal!

Prázdniny rychle uběhly a my jsme se zas se spaním stěhovali domů do svých příbytků. Od té doby jsme dobrodružství, které přináší spaní ve stanu zopakovali ještě mnohokrát, ale na naši první noc ve stanu a dobrodružství s ježkem vzpomínáme dosud.

Je to neuvěřitelné, ale od těch dob uplynulo již dlouhých padesát let. Léta dětství a mládí se kamsi vytratila pod nánosem nových a nových dojmů, zážitků a později i starostí a obav. Jen občas jsem zavzpomínala na místa, kudy vedly kroky mého dětství, především tehdy, když jsem projížděla těmi místy, důvěrně známými nebo když jsem navštívila místo posledního odpočinku mých již zemřelých blízkých. Tehdy se ozvaly vzpomínky na dětství s větší intenzitou a naléhavostí.

Ač jsem vychovala 2 syny, nemám žádné vnuky a tak jsem si ,adoptovala, děti mé neteře a ráda jim dělám babičku. Hlavně mladšímu Matějovi. Mladí bydlili v našem městě, ale před několika měsíci se rozhodli pro život na vesnici a zakoupili

si domek v mé rodné obci. Jak jsem se zaradovala! Ještě ke všemu ten, ke kterému mne vážou vzpomínky skoro jak k mému rodnému, neboť jsem tu strávila mnoho krásných chvil ve svém ranném dětství se svými kamarády.

Ačkoli domek předělali a opravili dle svých představ, rozechvěle jsem vstupovala poprvé do dveří. Dýchlo na mne kouzlo těch dávných časů, najednou se odkudsi vynořilo všechno to, co jsem si myslela, že je dávno

zapomenuto. Obloha byla najednou jasnější, slunce zářivější a výskot dětí na hřišti přímo za domem intenzivnější. Skoro jsem se spletla a chtěla popoběhnout, zahodit těch 50 let uplynulého času a přidat se k dětským hrám a radovánkám. To když jsem uslyšela výzvu malého Matěje, babičko, pojd' si taky hrát!